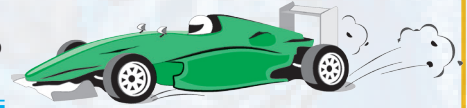

З НОВИМ РОКОМ І РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ, ДОРОГІ ДРУЗИ!

АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 12 (1659)
27 грудня 2018 р., четвер

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Зима завжди приносить в наші домівки атмосферу казки, загадковості і затишку. З першим снігом ми відчуваємо запах мандаринів і ялинки, а для тих, хто далеко від дому, відчуття сімейного тепла.

І хоч наша країна нині переживає дуже складні часи, потрібно зберігати віру в мирне і щасливе майбутнє. Ця віра стане підтримкою для тих, хто боронить наш спокій у ці святкові дні. Тому нехай кожен з нас у новорічну ніч буде поряд зі своїми рідними й близькими, адже зараз, як ніколи, необхідно цінувати такі моменти, бо саме вони створюють відчуття захищеності й безпеки.

Говорячи про рік, що стрімко добігає кінця, мушу визнати, що він був складним і насиченим подіями як для України, так і для нашого університету. Та попри все, колектив ХНАДУ не зраджує своїх традицій і впевнено перемагає у навчанні, науці та

спорті. Цього року збільшились обсяги фінансування науково-дослідних робіт, університет отримав доступ до міжнародних наукових баз даних Web of Science і Scopus. Тож ми очікуємо, що вкотре зросте й не без цього висока активність і якість участі наших студентів у міжнародних, всеукраїнських і регіональних олімпіадах та конкурсах, адже лише упродовж цього навчального року майже 250 студентів ХНАДУ стали кращими серед своїх ровесників.

Задля зміцнення міжнародного іміджу колектив нашого університету продовжує активну співпрацю з нашими закордонними партнерами, у т.ч. й беручи одночасно активну участь у чотирьох європейських проектах.

У переддень Нового 2019 року з передчуттям змін на краще, з вірою у процвітання та мирне життя впевнений, що цей вогонь віри й надії в наших серцях зможе здійснити наші сподівання.

Шановні колеги і студенти! Вітаю Вас з Новим роком і Різдвом Христовим! Бажаю Вам мирного і благословенного неба, добробуту і щастя!

Нехай кожен з Вас знайде втілення своїм мріям і шляхетним справам!

Хай Новий 2019 рік принесе щастя і здоров'я, світле і мирне майбутнє, добробут і процвітання Вам та Вашим рідним! Зі святами Вас!

**А.М. Туренко,
ректор ХНАДУ, професор**

ЗАСЛУЖЕНА ПЕРЕМОГА

За підсумками щорічного обласного конкурсу «Вища школа Харківщини – краді імена» в номінації «Молодий науковець» цього річ звання переможця здобув проректор з науково-педагогічної роботи ХНАДУ, професор Д.М. Клец.

Після закінчення з відзнакою у 2007 р. нашого навчального закладу Дмитро Михайлович працював асистентом кафедри технології машинобудування і ремонту машин, заступником декана факультету мехатроніки транспортних засобів, згодом доцентом кафедри ТМІРМ. У 2009 р. він достроково захистив кандидатську, а в 2015 р. докторську дисертації. З 2016 р. він очолював кафедру комп'ютерних технологій і мехатроніки, а з серпня 2018 р. Дмитро Михайлович обіймає посаду проректора з науково-педагогічної роботи нашого університету.

Д.М. Клец – автор 183 публікацій (10 включено до наукометричної бази Scopus), 179 з них – наукові та чотири навчально-методичного характеру, котрі опубліковані у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях. Після захисту докторської дисертації опубліковано 58 праць, з них 57 наукових. Він опублікував методичні вказівки до лабораторних робіт, а також має патент на корисну модель.

У 2010 р. Дмитро Михайлович отримував іменну стипендію Харківської обласної державної адміністрації в галузі технічних наук ім. Г.Ф. Проскури для молодих науковців, у 2013 р. нагороджений дипломом і медаллю «Кращий вітчизняний товар року» у номінації «Наука» за перемогу авторського «Вимірювально-реєстраційного комплексу для мобільних машин і їх елементів» на Всеукраїнському конкурсі «Барвіста України».

У 2017 р. Дмитро Михайлович отримував іменну стипендію Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених.

Палко вітаємо Дмитра Михайловича з перемогою в конкурсі «Вища школа Харківщини – краді імена». Хай стократ примножаться Ваші талант і натхнення, незламний оптимізм і творчі сили для плідної праці в ім'я нашої країни і нашої alma mater.

Ректорат ХНАДУ

У цьому семестрі академіку Транспортної академії України, Почесному працівнику транспорту України, першому проректору ХНАДУ, професору С.Я. Ходиреву було присвоєно Почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

НАШІ ВІТАННЯ

Все своє свідоме життя Сергій Якович присвятив нашому навчальному закладу. Він вступив у тодішній ХАДІ в 1971 р., закінчивши його з відзнакою у 1976 р. і розпочавши свою трудову діяльність інженером кафедри автомобілів. Працював старшим інженером НДС, асистентом, доцентом кафедри автомобілів. У 1985 р. захистив дисертацію, а через рік йому було присуджено науковий ступінь кандидата технічних наук. У 1990 р. С.Я. Ходиреву було присуджено вчене звання доцента кафедри автомобілів. Упродовж 1991 – 1995 рр. Сергій Якович працював заступником декана автомобільного факультету, у 1995 р. його було призначено на посаду декана факультету заочного навчання.

З 2002 р. С.Я. Ходирев – проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, а з 2018 р. – перший проректор ХНАДУ. Сергій Якович підготував понад 30 спеціалістів для автомобільного транспорту і промисловості країни. Він успішно керує роботою дисертантів, має понад 65 наукових публікацій, у т.ч. 3 монографії, 1 підручник, 3 навчальних посібники, 13 авторських свідоцтв і патентів.

Сергій Якович нагороджений нагрудними знаками МОН України «Відмінник освіти України» і «Петро Могила», а також Почесним знаком ХНАДУ «За видатні заслуги перед колективом університету» усіх трьох ступенів.

Щиросердно вітаємо Сергія Яковича з високою нагородою – присвоєнням Почесного звання «Заслужений працівник освіти України». Зичимо життєвого оптимізму і удачі, успіхів і звершень в усіх починаннях задля розвитку та процвітання вітчизняної освіти і науки!

Ректорат ХНАДУ

СПРИЯННЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ

ЯРМАРОК ВАКАНСІЙ

Серед багатьох традиційних заходів, що проходять на найвищому рівні в нашому університеті, Ярмарок вакансій є чи не найважливішим організаційним форумом, де вирішується професійний шлях випускників ХНАДУ. Цьогорічний осінній ярмарок не став виключенням, а скоріше навпаки – вкотре підтвердив беззаперечний факт – в нашому університеті дбають про майбутнє своїх вихованців.

У нинішньому Ярмарку вакансій, що відбувся наприкінці листопада, взяли участь 40 підприємств, фірм і компаній з Києва і Харкова, а також з Київської, Полтавської, Дніпропетровської, Сумської, Донецької і Харківської областей.

Цьогорічні урочистості відкрив ректор університету, професор А.М. Туренко. Анатолій Миколайович наголосив на важливості заходів, що мають за мету сприяти подальшому працевлаштуванню студентів і випускників і подякував всім, хто проявив інтерес до нашого університету і взяв участь у Ярмарку вакансій.

Учасників заходу також привітали заступник директора департаменту житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури Харківської обласної державної адміністрації, начальник відділу будівництва дорожнього комплексу та благоустрою у сфері житлово-комунального господарства Г.Ю. Бикова, начальник Служби автомобільних доріг у Харківській області Є.М. Зражевцев і директор Харківської обласної служби зайнятості В.Л. Міненко.

Під час Ярмарку студенти ближче познайомилися з потребами ринку праці, поспілкувалися з потенційними працевлаштувачами, дізналися про умови стажування та практики,

взяли участь у майстер-класах від HR-директорів міжнародних компаній тощо. А викладачі кафедр – познайомилися і поспілкувалися з представниками підприємств, презентувавши свої розробки, а також налагодили партнерські відносини для подальшої співпраці.

У нинішньому заході взяли участь компанії дорожньої, автомобільної і машинобудівної галузей, ІТ-компанії і банки, Управління патрульної поліції в Харківській області, виробничі та інші підприємства, що зацікавлені у співпраці з університетом. Серед підприємств-учасників Ярмарку вакансій – Служба автомобільних доріг у Донецькій області, Мостозагін м. Бровари Київської області, Міжнародний автомобільний холдинг «Соллі Плюс», NESTLE, фабрика «МІВІНА», фабрика морозива «Хладопром», Приватбанк, компанія «NIX SOLUTIONS», Інститут проектування інфраструктури транспорту, завод ім. Малише-

ва, машинобудівний завод «Світло шахтаря» та інші.

Підприємства-учасники презентували майже 200 вакансій, підписавши замовлення щодо планової потреби у фахівцях – випускниках університету на наступні роки, та надали інформацію про місця можливого проходження практики і стажувань.

Традиційно свої послуги надав і Харківський обласний центр зайнятості, що багато років поспіль є незмінним партнером нашого університету в роботі щодо сприяння працевлаштуванню студентів і випускників. Наші студенти ознайомилися з наявними в Україні вакансіями, інноваційними технологіями та можливостями веб-сайту Smart job – дистанційного помічника з пошуку роботи.

Крім того, з метою більш детального знайомства з університетом учасники Ярмарку побували на екскурсії, дізнавшись про навчальне, наукове, культурне і спортивне життя. Вони ознайомилися з нашими кафедрами та лабораторіями, навчальними і науковими досягненнями та планами на перспективу. Здійснюючи екскурсію по навчальному закладу, гості відвідали факультет підготовки іноземних громадян, лабораторії дорожньо-будівельного факультету і ЛША ХНАДУ, кафедру технічної експлуатації та сервісу автомобілів ім. М.Я. Говорущенка, навчальний центр НААС тощо.

Щиро вдячні всім учасникам цьогорічного Ярмарку вакансій і сподіваємося на подальшу плідну співпрацю щодо сприяння працевлаштуванню студентів і випускників нашого університету.

**Л.М. Безродна,
керівник ВОСПС**

КОЖНУ МИТЬ ЖИТТЯ – ВІТЧИЗНІ!

Тут зима. Сніг кружляє, встеляючи килимом крижане покриття доріг. Дерева в паморозі, тонкі бурюльки звисають з гілок як нагадування про те, що інколи сонечко таки пригріває.

Тут повсякденні грудневі клопоти, і де-не-де – натаки на свята, які скоро настануть. Тут передсвятковий настрій, перші новорічні гірлянди у крамницях і перші різдвяні декорації у вікнах кав'ярень. І не кожен іноземець зрозуміє, і не кожен українець згадає, що тут – війна.

Власне, вона й не тут – скажете ви. І будете праві, але тільки частково. Адже війна, можливо, й не у нашому місті, проте відгомін її боїв, відблиск її зброї, відгук її артилерії долітає до нас: шматками чийогось болю; стогоном пораниених бійців; плачем осиротілих родин; тривожним шелестом гвинтів гелікоптерів, що летять у наші госпіталі, що несуть кров, і жах, і смерть.

Війна не тут, вона – за рогом. Але чи можемо ми бути впевнені, що вона не заверне до нас на гостину? Що не розверне свою страшну діяльність у такому бажаному для ворогів Харкові? Ніхто не здатен побачити того наперед, але кожен мусить пам'ятати,

що ось у цю мить, саме зараз десь у степу на Луганщині чи біля містечка на Донеччині є ті, хто власним життям захищають нас. Хто власним прикладом показує, переконує, запевняє: ворог не пройде далі. Хто не пошкодує свого майбутнього для тих, хто, напевне, про нього й не згадає ніколи.

Там наші хлопці – у холодних зимових бліндажах і окопах, у снігу і кіптяві воєнних машин. Звичайні собі хлопці у потертих берцях, переважно молоді, молодші за мене й за вас, можливо, бо саме таким болить втрачати країну, в якій вони народились і виросли. Проте вони й старші. У їхніх очах ніби сивим попелом заповрене все минуле життя – роки до війни. Вони змужніли й виросли темпами, обернено пропорційними цифрам у паспорті, де юним хлопчиком чи молодим людям із їхніми іменами дев'ятнадцять, двадцять п'ять, тридцять два... Зараз їхнє життя – це мить: між пострілом і вибухом, між подихом і видихом, між ранком і вечором, але в цілому більше ночі.

І все ж вони досі здатні всміхатися. Бо ж роблять велику справу.

Вони горді цим, бо є (о, старезна цитата з іншої країни, з іншого виміру, з іншого життя) така професія – захищати Батьківщину.

Вони втрачають друзів і рідних, кінцівки й очі та не втрачають віру: у себе, у свою країну, у майбутнє.

І ці грудневі дні, коли лиш ледачий не згадає славетні подвиги наших солдатів, я думаю про цих хлопців в окопах, а не про генеральські погони десь у штабах армій. Я думаю про те, що справа не у берцях, не у військовій формі чи рушниці в руках. Насправді я думаю, що справа навіть не у війні. Для мене сенс свята у тім, що є вже хлопці: згодні, готові і покликані захищати свою Вітчизну.

Вони є і їх чимало. І поки б'ються їхні серця, поки руки тримають зброю, а уста пам'ятають посмішку, війні зась до наших мирних міст, до наших свят, до наших мрій.

Потрібно лиш не забувати про це: зараз, сьогодні, цієї миті.

Не забувати – ніколи!

Н.О. Опришко,
доц. каф. філології та лінгводидактики

СЬОГОДЕННЯ І МАЙБУТНЄ КАФЕДРИ АВТОМОБІЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОНІКИ

Електроквадроцикл

Кафедра автомобільної електроніки – це єдина в Україні кафедра, колектив якої здійснює підготовку сучасних фахівців з розробки, обслуговування та ремонту автомобілів. Сучасний автомобіль є надскладною технічною системою, що містить безліч електронних пристроїв, котрі дозволяють зробити транспортний засіб більш економічним, безпечним і зручним.

Електрообладнання все частіше з'являється у нашому житті. І де знайти людей, які краще за всіх знають електрообладнання, їх конструкцію й зарядку, як не на кафедрі автомобільної електроніки нашого університету. Сюди приходять як з новими розробками електрообладнання, так і з питаннями, пов'язаними з їх експлуатацією та зарядженням.

Nissan Leaf, Tesla, Ford Focus Electric, Chevrolet Volt – це далеко не все різноманіття електрообладнання, з якими працюють викладачі кафедри. Електроквадроцикли, електрообладнання, електротрактори, електробуси, електро... – зовсім скоро транспортні засоби будуть саме такими. Тому спеціальність «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», за якою кафедра випускає фахівців, нині є актуальною і буде завжди затребувана у майбутньому.

На кафедрі працюють висококваліфіковані викладачі: доктори наук, професори – завідувач кафедри О.В. Бажинов, О.Б. Богавський, А.В. Гнатів, В.Я. Дванденко та О.П. Смирнов, а також кандидати наук, доценти, які забезпечують навчальний процес за професійними та спеціальними дисциплінами.

На кафедрі постійно проводиться велика науково-практична робота, результати якої регулярно публікуються у відомих фахових виданнях як в Україні, так і за кордоном та апробуються на конференціях.

Та головне – це наші студенти, яким викладачі передають свій досвід і знання. Тісні стосунки зі студентами кураторів О.В. Бажинова, В.Я. Дванденка, О.А. Дзюбенка, Г.С. Серікова та І.О. Серікової носять не тільки формальний, але й дружній, майже родинний характер. Ми допомагаємо студентам як у навчанні, так і в питаннях проживання у гуртожитку, взаємовідносин у групі та працевлаштування. Колектив кафедри активно залучає студентів до на-

укової роботи, участі у міжнародних і всеукраїнських конференціях. Найздібнішим студентам ми пропонуємо вступати до аспірантури з дослідження гібридних автомобілів, електромобілів та інших актуальних і цікавих тем.

Разом з доцентом Г.С. Серіковим та групою студентів ми займаємося питаннями зарядки електромобілів. Зарядна станція на Nissan Leaf, розроблена на нашій кафедрі, встановлена на вулиці Отакара Яроша. Нещодавно до нас звернулися замовники з проблемою, що при однаковому протоколі заряджання електромобіля Ford Focus Electric не підтримується. Ми зробили все від нас залежне, протестували і віддали замовникові, діючи за принципом «Науковцям – досвід, людям – задоволення, вишу – престиж». Ford Focus Electric справляє дуже приємне враження, адже він зручний в експлуатації, комфортний, зарядку вистачає на 150 км, тобто – це ідеальний автомобіль для їзди містом.

Ford Focus Electric

Перед цим ми також тестували електромобілі Nissan Leaf і Tesla, їх параметри та зарядні пристрої. До речі, зарядка електромобілів – дуже актуальне питання, адже подібних транспортних засобів стає з кожним роком все більше, а спеціалістів у цій галузі дуже мало. Крім того, викладачі нашої кафедри разом зі студентами ведуть розробки безпроводних зарядних станцій, що також має попит у всьому світі.

Науковці кафедри створили також електротрактор, тяговим приводом якого є вентильний двигун на базі генератора Г-290, а накопичувачами енергії – літій-марганцеві акумуляторні батареї, що застосовуються в електромобілях Nissan Leaf. Нами розроблено також рекомендації щодо

Співпраця з ХТЗ

Розроблений кафедрою гібрид Daewoo Lanos

установки електрообладнання на малі транспортні засоби.

Тісно співпрацюємо ми з Харківським тракторним заводом, для якого наш колектив розробив стенд для перевірки електрообладнання тракторів, що знаходиться у збиральному цеху цього підприємства. Влітку ми займалися модернізацією, удосконаленням та виявленням недоліків електрообладнання тракторів ХТЗ.

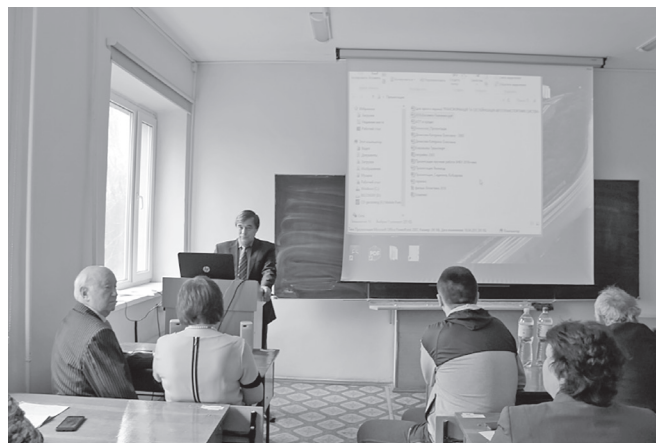
Велику увагу приділяє наш колектив роботи з дипломниками. Приємно, що дипломні роботи наших бакалаврів і магістрів відповідають усім вимогам сучасності як в питаннях електроенергетики, автомобілебудування, так і альтернативних джерел електричної енергії. Цьогоріч на всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт відкрито секцію «Автомобільна електроніка», куди ми чекаємо всіх бажаючих.

Ми горді тим, що наші випускники успішно працюють на промислових підприємствах і фірмах, у проектних, конструкторських і науково-дослідних організаціях, сервісних центрах, навчальних закладах різних рівнів, відкривають свої фірми з ремонту, сервісного обслуговування та продажу комплектуючих деталей і вузлів автомобілів та електромобілів. Вони ініціативні, високоосвічені, здатні вирішувати не лише науково-технічні, але й організаційно-економічні завдання. Навчання на нашій кафедрі дає широкий діапазон знань, необхідних для ефективного застосування електронних і комп'ютерних методів і засобів у різних галузях науки і техніки, розробки і виробництва, обслуговування, експлуатації і ремонту, сертифікації, експертизи і маркетингу тощо. Набуті знання не обмежуються автотранспортною галуззю, хоча саме сучасні мікропроцесорні системи автомобілів, сільськогосподарського і промислового транспорту ставлять найвищу планку якості підготовки, що є гарантією високої конкурентоспроможності і затребуваністю наших випускників.

Якість підготовки інженера визначається станом матеріально-технічної бази кафедри, якістю професорсько-викладацького складу і, звичайно ж, здібностями і старанністю до засвоєння знань самого студента.

І.О. Серікова,
доц. каф. АЕ

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Цьогоріч кафедра економіки і підприємництва святкує свій 25-річний ювілей. За цей час пройдено довгий шлях становлення і розвитку, отримано значні результати у навчальній, методичній, науковій, міжнародній та інших напрямках діяльності.

Одним з таких результатів є створення професором І.А. Дмитрієвим наукової школи «Проблеми та перспективи розвитку підприємництва», представниками якої упродовж 2006 – 2018 рр. було захищено дві дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук і 19 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Для забезпечення презентації, апробації здобутків представників цієї наукової школи та ефективного обміну досвідом у галузі продукування наукових розробок, починаючи з 2007 р. колектив кафедри щороку проводить міжнародну науково-практичну конференцію «Проблеми та перспективи розвитку підприємництва». Нині вона пройшла наприкінці листопада вже дванадцять.

Конференція проходила за такими напрямками: «Економіко-правові аспекти провадження підприємницької діяльності», «Інноваційно-інвестиційна діяльність як запорука ефективного підприємництва», «Соціально-економічні проблеми розвитку підприємництва», «Проблеми провадження зовнішньоекономічної підприємницької діяльності», «Облік і оподаткування діяльності суб'єктів підприємництва», «Менеджмент і маркетинг у системі розвитку підприємства».

Загалом для участі у XII міжнародній науково-практичній конференції було подано 241 тезу доповідей з таких закладів вищої освіти: Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Державний університет Миколаша Ромериса (м. Вільнюс, Литва), Євроакадемія (м. Таллін, Естонія), Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, Національний технічний університет «ХПІ», Харківський національний університет міського господарства

ім. О.М. Бекетова, Харківський національний університет радіоелектроніки, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. Петра Василенка, Харківський державний університет харчування та торгівлі, Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків), Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «ХАІ», Національний фармацевтичний університет (м. Харків), Харківський національний університет внутрішніх справ, Харківський гуманітарний університет «НУА», Київський національний торговельно-економічний університет, Київський національний університет технологій та дизайну, Київський національний університет будівництва та архітектури, Київський національний університет культури і мистецтв, Національний транспортний університет (м. Київ), ННЦ «Інститут аграрної економіки» (м. Київ), Національний університет «Львівська політехніка», Львівський національний університет ім. Івана Франка, Львівський торговельно-економічний університет, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Рівненський державний гуманітарний університет, Луцький національний технічний університет, Ужгородський національний університет, Мукачівський державний університет, Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, Хмельницький національний університет, Вінницький національний аграрний університет, Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького, Черкаський державний технологічний університет, Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка, Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини, Уманський національний університет садівництва, Чернігівський національний технологічний університет, Сумський державний університет, Сумський національний аграрний університет, Полтавська

державна аграрна академія, Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, ЗВО Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», Донецький національний економічний університет ім. М. Туган-Барановського, Луганський національний університет ім. Т. Шевченка, Луганський національний аграрний університет, Запорізький національний університет, Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара, Дніпровський державний технічний університет, Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова (м. Миколаїв), Миколаївський національний аграрний університет, Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, Одеський державний аграрний університет, Одеська національна академія харчових технологій, Одеська державна академія будівництва та архітектури, Херсонський національний технічний університет, ПВНЗ «Міжнародний університет бізнесу і права» (м. Херсон), Новокаховський гуманітарний інститут ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»».

Не залишилися осторонь проведення нашого щорічного наукового заходу й представники комерційних структур, таких як ТОВ «Стар Інвестмент», ТОВ «Науково-технічний центр „Автополіпром”», ПП «Композит».

За результатами роботи конференції напрацьовано матеріали і резолюцію, які містять новітні підходи до формування науково-методичного забезпечення розвитку підприємства як основи економічного розвитку.

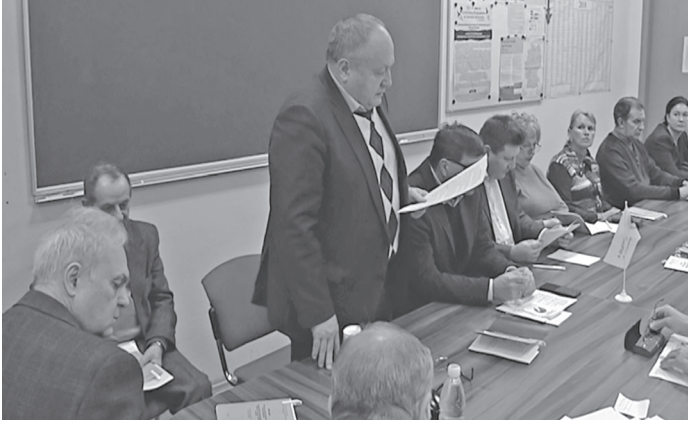
Разом з тим динамічне зовнішнє середовище постійно продукує нові виклики та перепони у розвитку суб'єктів підприємства, що актуалізує подальше проведення на базі нашої кафедри міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку підприємства».

І.Ю. Шевченко,
доц. каф. ЕП

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДІЇ

Наприкінці листопада в університеті відбулася міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Моделювання та інформаційні технології в науці, техніці та освіті», яку провела кафедра інформатики і прикладної математики.

На конференцію було заявлено 82 доповіді з вітчизняних ЗВО та наукових установ, а також з далекого зарубіжжя: Польщі, Грузії, США, Німеччини та Мексики. Через те, що більшість учасників конференції ще не мають відповідного обладнання і програмного забезпечення для проведення відеоконференцій (вебінарів), організаційний комітет прийняв рішення провести конференцію у змішаному форматі: частину доповідей провести в on-line режимі, а частину – в конференційній залі університету (пленарне засідання) і в спеціально обладнаних аудиторіях за п'ятьма заявленими секціями.

Відкрив конференцію проректор з наукової роботи проф. В.О. Богомолов, який привітав її учасників, звернувши увагу на порядок проведення, регламент і час проведення відеодоповідей в on-line режимі із закордонними учасниками, а також палко побажав усім плідної праці і наснаги.

У привітальному слові проректор з науково-педагогічної роботи і міжнародних зв'язків проф. Г.І. Тохтар наголосив, що міжнародна науково-практична конференція з такою кількістю доповідей в on-line режимі проводиться в університеті вперше і це, безумовно, сприятиме налагодженню зв'язків із закордонними партнерами і може бути продовжено у царині спільних наукових досліджень згідно з укладеними договорами про співпрацю з відповідним фінансуванням наукових досліджень.

Під час пленарного засідання завідувач відділу інформаційних технологій наукової бібліотеки Національного юридичного університету ім. Я. Мудрого доц. С.М. Іванов зробив дуже цікаву доповідь на тему «Передові світові практики викладання дисциплін у закладах вищої освіти України та Німеччини». У своїй презентаційній доповіді він порушив питання не лише самої форми змішаного навчання (очно-дистанційного), але й звернув увагу на інформаційне забезпечення процесу навчання: відповідне обладнання та програмне забезпечення для віддаленого доступу слухачів (студентів) до лекцій чи практичного заняття в on-line режимі. Доповідь Станіслава Миколайовича викликала дуже жвавий інтерес учасників конференції. До речі, у липні минулого року в українсько-німецькому Центрі нашого університету відбувся 72-годинний курс щодо вдосконалення німецької мови студентами ХНАДУ, який в on-line режимі провів викладач Люнебурзького університету м. Лейфана доктор Тімо Янса із застосуванням спеціального програмного забезпечення для проведення відеоконференцій Adobe Connect. Тьюторами цього курсу були проф. А.І. Левтеров і доц. С.М. Іванов.

Не менш цікавою була і доповідь в on-line режимі із застосуванням презентаційних слайдів доктора Олександри Мрели з Торунського університету ім. М. Коперніка (Польща) «Application of fuzzy aggregation norms in vocational guidance for law graduates» англ. мовою. Синхронний переклад доповіді доктора О. Мрели блискуче виконав доц. О.Г. Сторчак, після закінчення котрої учасники заходу поставили доповідаччі купу запитань.

Також в on-line режимі відбулася і доповідь професорів Ніно Мухігулашвілі та Амірана Нодія з Грузинського технічного університету (м. Тбілісі) «Автоматизація технічного обслуговування устроїв на залізничному транспорті» рос. мовою. Після низки запитань за темою доповіді та жвавого обговорення проф. А.І. Левтеров наголосив, що деякі кафедри університету теж займаються подібними дослідженнями, тільки в іншому напрямі, після чого грузинські колеги запросили наших вчених до участі у спільних дослідженнях в рамках іс-

нуючих договорів, у т.ч. і з їх можливим фінансуванням.

Під час секційних засідань також кипіла жвава дискусія, зокрема і в об'єднаній секції з інформаційних технологій, де першим виступив А.І. Левтеров, також викликавши жвавий інтерес учасників, які поставили йому чимало запитань, у т.ч. і щодо перспективи подальших досліджень за темою доповіді.

Доценти кафедри інформатики і прикладної математики В.О. Шевченко та А.І. Кудін розповіли про побудову моделей поведінки студентів з урахуванням їх мотивації до підвищення успішності на основі матриць нечітких відносин.

Наприкінці роботи секції відбулася доповідь проф. Роберта Г. Родрігеса з Техаського університету А & М (США) на тему «Distance Learning (On-line Courses) at American Universities» англ. мовою, яку знову блискуче перекладав у синхронному режимі доц. О.Г. Сторчак.

Через різницю у часі науковці мексиканських університетів не змогли доповісти в on-line режимі, але їхні статті будуть опубліковані у збірнику наукових праць «Вісник ХНАДУ».

Не менш цікавими були також і доповіді на інших секціях.

Під час цієї міжнародної науково-практичної інтернет-конференції колектив нашої кафедри здобув колосальний досвід проведення подібних заходів в on-line режимі, а виявлені певні недоліки у майбутньому ми обов'язково врахуємо.

В.І. Фастовець,
доц. каф. ПІМ,
координатор конференції

ТРАДИЦІЙНИЙ ЗАХІД

Восьмого грудня в нашому університеті вкотре відбулася вкрай важлива подія – День відкритих дверей, яку організували і провели на гідному рівні молоді вчені та співробітники університету.

У цей день наш профорієнтаційний захід відвідали понад 360 старшокласників з Харківщини та інших областей України, які ознайомилися як з досягненнями університету, так і більшості кафедр п'яти факультетів, отримавши вичерпну інформацію про професії і перспективи на майбутнє.

Перший проректор С.Я. Ходирев палко привітав наших майбутніх абітурієнтів та розповів про досягнення колективу університету упродовж майже 90 років. Завдяки якійсній освіті, яку надають викладачі з вченими званнями та ступеннями, сучасній навчальній практиці, що проходить як в ХНАДУ, так і за кордоном, а також гарантованому працевлаштуванню, яке забезпечує відділ організації сприяння працевлаштуванню студентів, – наші випускники затребувані на ринку праці.

Секретар приймальної комісії О.О. Резніков детально розповів учням про основні етапи, які їм слід пройти при підготовці до вступу до ЗВО, а також перед проходженням пробного та основного зовнішнього незалежного тестування. Крім того, він акцентував увагу присутніх на важливості вибору предметів ЗНО, оскільки переліки ЗНО для вступу на певні спеціальності однакові по всій Україні.

У цей день школярі відчули неповторну атмосферу університету, пройшлися його

коридорами, кафедрами і лабораторіями з одним з наших нинішніх студентів, отримавши достовірне уявлення про те що таке ХНАДУ і як тут навчаються майбутні фахівці галузі. Усі учасники заходу побачили наші можливості, дізнавшись про роботу наукової бібліотеки, їдальні, спорткомплексу, гуртожитків, а також ознайомилися з розташуванням кафедр і факультетів. Школярі відкрили для себе нові можливості отримання знань, практичних і професійних навичок, адже наші нинішні студенти залюбки поділилися з ними інформацією про навчання в ХНАДУ.

За традицією школярі за бажанням пройшли пробне тестування, яке організували викладачі відповідних кафедр та співробітники приймальної комісії, з української мови та літератури, математики та англій-

ської мови. Пробне тестування, яке ми практикуємо під час Дня відкритих дверей, – це можливість перевірити свої знання і навички. І це добре розуміють наші майбутні абітурієнти, беручи в ньому активну участь.

Впевнені, що нам вкотре вдалося перетворити цей день на маленьке свято, де кожен учень отримав ту інформацію і враження, за якими прийшов!

**А.В. Коваленко,
відпов. за профроботу**

ОФІЦІЙНО

МЕТОДИЧНА РАДА ПОВІДОМЛЯЄ

Наприкінці листопада під головуванням проректора, проф. Д.М. Клеца відбулося планове засідання методичної ради університету, де було розглянуто такі питання.

1. Звіт секції розробки та використання інформаційних технологій навчання.

Заслухавши та обговоривши доповідь проф. В.М. Кухаренка, методична рада відзначає, що в університеті відбувається планомірне впровадження нових технологій навчання.

Розроблено шаблон нового офіційного сайту університету, факультету і кафедри, а також розпочато заповнення його сторінок.

Викладачі університету беруть активну участь у відкритих дистанційних курсах. Зокрема, у курсі «Основи дистанційного навчання» брали участь п'ять викладачів, у курсі «Технологія розробки дистанційного курсу» – дев'ять викладачів. Курси-ресурси та дистанційні курси є практично на всіх кафедрах, але вони, на жаль, не використовуються у навчальному процесі, тому в університеті необхідно започаткувати використання змішаного навчання.

Наприкінці листопада спільно з НТУ «ХПІ» було проведено міжнародну науково-практичну конференцію «Змішане навчання – інновація XXI сторіччя».

В обговоренні першого питання взяли участь проф. Н.В. Внукова і Д.М. Клец та доц. Ю.О. Костенко і О.О. Резніков.

2. Впровадження нової структури та принципів заповнення і подальшого оновлення офіційного інтернет-сайту ХНАДУ.

Заслухавши та обговоривши доповідь проф. О.В. Чернікова, методична рада відзначає, що сайт ХНАДУ використовується в існуючому вигляді понад 15 років. За цей час він набув певної відомості, містить багато корисної інформації для студентів, викла-

дачів та інших відвідувачів. Але за останній час з'явилась низка нових технологій у створенні та підтримці сайтів (у т.ч. й орієнтація на використання мобільних пристроїв), без впровадження котрих наш сайт не можна буде вважати сучасним для виконання нагальних завдань.

В університеті було створено робочу групу з досвідчених фахівців ЛІТОС, ІОЦ та інших співробітників, які запропонували для обговорення нову структуру сайту, вигляд сторінок та потрібну інформацію (у т.ч. й регламентовану вимогами МОН України). Зокрема, для обговорення запропоновано приклади сторінок факультету та кафедри, розроблені за дорученням робочої групи для механічного факультету (розробник асист. В.М. Шуляков), а також кафедри інженерної та комп'ютерної графіки (розробник проф. О.В. Черніков).

В обговоренні цього питання взяли участь проф. Н.В. Внукова і Д.М. Клец та доц. О.О. Догадайло і В.О. Вдовиченко.

У різному було надано інформацію:

1. Про організацію акредитаційного процесу (доц. В.О. Вдовиченко).

2. Представлення до вченого звання професора завідувача кафедри проектування доріг, геодезії і землеустрою А.Г. Батракова (проф. С.О. Бугасвський).

3. Представлення до вченого звання професора завідувача кафедри технології металів і матеріалознавства Д.Б. Глушкова (доц. О.О. Резніков).

4. Про відкриття нової спеціальності 035.10 Філологія. Прикладна лінгвістика (доц. С.Б. Новікова).

5. Про реорганізацію освітнього процесу та зміни норм часу (проф. М.Д. Каслін).

О.М. Харківська, секретар методради

ФІЛОСОФ. ХУДОЖНИК. ВОЇН

У нашому університеті є хороша традиція вшановувати видатних людей, які багато зробили для університету і для розвитку науки.

Наприкінці листопада колектив кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки гідно продовжив цю традицію, провівши науково-практичний семінар «Соціально-філософські проблеми сучасної цивілізації», присвячений 100-річчю від дня народження першого завідувача кафедри В.П. Шерстнюка, за участю багатьох відомих харківських учених, а також викладачів і студентів нашого вишу.

На початку семінару присутні обмінялися спогадами про Володимира Петровича, який багато зробив для розвитку кафедри і для гуманітарного знання як в нашому університеті, так і за його межами.

Володимир Петрович був видатним науковцем, якого характеризувала його відмінна риса – переживання свободи і відданість свободі.

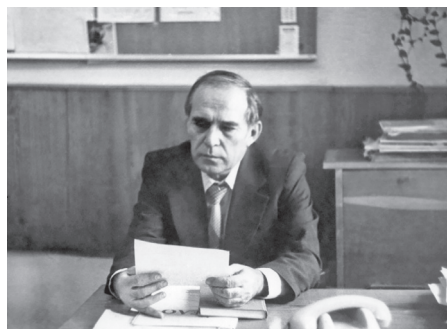
В.П. Шерстнюк народився 5 листопада 1918 р. у селі Андріївка Балаклійського району Харківської області у сім'ї селянина. Після закінчення школи навчався у Харківському художньому училищі. У 1939 р. був призваний до армії, де і зустрів червень 1941 року. Він брав участь у найкривавіших боях під Смоленськом, був поранений. Далі – госпіталь, одужання і запасний автополк, а з осені 1941 р. знову на фронті – вже на кримському напрямку. Крім медалей, В.П. Шерстнюк був нагороджений орденом Червоної Зірки. Демобілізувався В.П. Шерстнюк у 1946 році.

Володимир Петрович не дуже любив згадувати про війну, але поки були сили щороку їздив до Севастополя на зустріч з однополчанами, після чого охоче ділився спогадами, з яких кафедра дізналися, що він брав участь у штурмі Сапун-гори.

Він прожив життя, сповнене повенірянь і випробувань: суворе довоєнне дитинство і юність, опалена війною зрілість і професійне становлення у несприятливих повоєнних роках. Становлення В.П. Шерстнюка як філософа і викладача проходило у повоєнні роки й особливо у період так званої «хрущовської відлиги» у стінах Харківського національного універ-

ситету, коли відбувалось повернення філософії до лона вищої освіти. Можна сказати, що Володимир Петрович був людиною свого часу.

Багато з присутніх на семінарі були особисто знайомі з Володимиром Петровичем, тож залюбки і поділилися своїми спогадами. Усі вони згадували про В.П. Шерстнюка як про чудову і розумну, надзвичайно щедру і високоосвічену людину, видатного педагога, вихователя і науковця, який, не очікуючи прохань, завжди підставляв плече підтримки як людина, адміністратор і завідувач кафедри. А ще згадували про його турботу щодо професійного зростання педагогів і продуктивності навчального процесу.

Душевність спілкування і висока внутрішня культура, різнобічні інтереси і увага до людей, любов до предмета і турбота про студентів – саме за такими принципами він жив. Багато хто з виступаючих розповідали, що прийшли у філософію лише завдяки Володимирі Петровичу, який залюбки ділився власним життєвим досвідом, застерігав від можливих помилок у стосунках з колегами, по-батьківськи ставився до молодих, цікавився їхнім життям і за необхідності пропонував допомогу.

Комунікабельність, професіоналізм і прагнення до наукової об'єктивності сформували та заклали підґрунтя новаторських традицій нашої кафедри, створивши перспективи спадкоємності поколінь.

І в теоретичному аспекті, і як викладач В.П. Шерстнюк був істинним професіоналом. Він оживляв філософію вдалими й зрозумілими аудиторії прикладами, робля-

чи її практичною, а не теоретичною дисципліною.

В.П. Шерстнюк завжди захоплювався живописом, реалізував свої ідеї в художніх образах, переплітаючи філософську, громадянську, любовну і пейзажну лірику та доповнюючи ними палітру філософського світобачення. Він поєднав у собі художню й філософську іпостасі пізнання, збагачуючи свій погляд творця і мислителя. Така багатоплановість виявилася дуже плідною. Занурення у світ мистецтва і засвоєння живописної техніки впливали на стиль його наукових пошуків, а також сприяли усвідомленню та донесенню до студентів філософських характеристик Всесвіту, універсуму, буття, матерії, простору, часу, свідомості. Саме емоційна складова дозволяла слухачам краще засвоювати складні абстрактні філософські поняття, сприяла розумінню світу і усвідомленню свого місця в цьому світі. Його приваблювала філософія нашого видатного земляка Г.С. Сковороди, досліджуючи життя і творчість якого Володимир Петрович часто відвідував сквородинівські місця і робив замальовки, а також відтворював образ самобутнього мислителя і поета у своїх наукових працях.

Нерозривність інтелектуального багатства філософії та краси живопису стало благодатним і для нього самого, і для його оточення.

Дуже теплою виявилась сама обстановка зустрічі. Здавалося, що Володимир Петрович поряд з нами, як завжди, уважний, серйозний і такий же небагатослівний. Приємно, що наші студенти також відзначили своє відчуття, ніби вони не просто були присутніми на науковому семінарі, а зустрілись з живим філософським словом. Це є дуже вирішальним сьогодні, коли важливо зберегти багатство здобутків професіоналів у царині гармонійного виховання, навчання та освіти в умовах технізації життя.

Ми пам'ятаємо В.П. Шерстнюка і дуже шануємо його як видатного вченого нашого університету.

**О.К. Чаплигін,
зав. каф. ФППП, проф.;**
О.Є. Сук, ст. викл.

ПЛІДНА НАУКОВА РОБОТА МОЛОДІ – ЗАПОРУКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Наприкінці листопада на факультеті управління та бізнесу відбулася IV Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні напрямки розвитку економіки і менеджменту на підприємствах України», котру організував і на високому рівні провів колектив кафедри управління та адміністрування.

Партнерами і співорганізаторами цьогорічної конференції виступили: Національний транспортний університет та Український державний університет залізничного транспорту.

Конференція проходила в режимі пленарного засідання і роботи чотирьох секцій: загальні питання розвитку підприємництва; менеджмент організацій та адміністрування; маркетинг та логістичний менеджмент, а також облік, аналіз та аудит діяльності підприємства.

У роботі конференції взяли участь понад 150 майбутніх науковців з восьми областей України, а от найактивнішими були харків'яни, кияни та пред-

ставники Сумщини. Загалом на конференцію подано 137 тез доповідей (в т.ч. 57 тез від представників суміжних організацій). Для участі в роботі конференції було надіслано тези доповідей із 20 закладів вищої освіти України.

Обговорення сучасних тенденцій і нагальних проблем

розвитку економіки і менеджменту підприємства та проведення дискусій з найактуальніших питань показало не лише значний інтерес молоді до обговорення, але й рішуче прагнення до вирішення існуючих проблем. У результаті плідної науково-дослідницької роботи молодими вченими і студента-

ми розроблено теоретичні та методико-практичні результати, що мають як наукове, так і прикладне значення та формують якісне підґрунтя для ефективного продовження наукових досліджень.

Переможці цьогорічного студентського наукового форуму, серед яких, окрім студентів нашого університету, і представники трьох ЗВО Харкова (Національний фармацевтичний університет, Харківський національний університет радіоелектроніки та Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ) були нагороджені відповідними дипломами.

Запропоновані учасниками конференції пропозиції і рекомендації можуть бути використані при розробці стратегічних планів та програм соціально-економічного розвитку України, різних галузей і підприємств. Представлений у доповідях зарубіжний досвід у вирішенні багатьох проблем може бути корисним для використання в Україні з урахуванням особливостей української економіки та її ролі і місця в сучасних інтеграційних процесах.

Я.В. Догадайло,
доц. каф. УА

ДЕКАДА УКРАЇНОЗНАВСТВА

ВІВЧАЄМО ІСТОРІЮ
УКРАЇНИ

Зазвичай наприкінці листопада – на початку грудня у нашому університеті щорічно проходить декада кафедри українознавства. От і цього року у бібліотеці гуртожитку №5 дорожньо-будівельного факультету відбувся історичний брейн-ринг, що є доброю традицією кафедри, куди завітали не лише його учасники, але і вболівальники від усіх факультетів. Ініціатором та автором цього проекту і його незмінним ведучим є доцент кафедри В.С. Золотарьов.

Брейн-ринг відбувся за активної участі співробітників бібліотеки на чолі з О.В. Копицею та викладачів кафедри, які підготували записку залу в українському національному колориті та організували виставку літератури провідних вітчизняних науковців з історії України. Усі вони як члени журі слідували за дотриманням регламенту та визначили команду, яка й розпочала перший тур гри.

Упродовж декількох тижнів викладачі кафедри завзято готували своїх кращих студентів до участі у цій грі. Честь кожного факультету представляла лише одна команда (по чотири члени плюс один запасний), тому серед студентів навіть виникла конкуренція за право потрапити до складу команди.

Питання брейн-рингу були традиційно не лише про історію України (зокрема Центральної Ради, Гетьманату Скоропадського, Директорії, політики більшовиків в Україні тощо), але Віктор Степанович значно розширив зміст заходу, додавши також факти з всесвітньої історії та її видатних діячів. Під час брейн-рингу завжди присутня інтрига змагання і навіть ігрових баталій, що сприяє активності та зацікавленості студентів.

До фіналу цьогорічної гри дійшли команди факультетів транспортних систем та автомобільного. У запеклій і напруженій боротьбі з рахунком 5:4 перемогу отримала команда автомобільного факультету (капітан Сергій Новіков, керівники доц. В.С. Золотарьов та Н.П. Олешко). Друге місце посіла команда факультету транспортних систем (капітан Віталій Бойко, керівник доц. В.С. Золотарьов). Третє місце поділили між собою команди факультетів управління та бізнесу і механічного.

Під час гри студенти не лише отримали задоволення, але й дізналися багато цікавого про історичне минуле нашої країни. А ще і гравці, і вболівальники поспілкувалися між собою та придбали нових друзів. Такі заходи формують серед студентства не лише любов до історії як предмета, але й гідність та повагу до своєї Батьківщини.

Олена Ляшенко, студентка ФТС

ДОТИК ДО ІСТОРІЇ РІДНОГО КРАЮ

Одним із цікавих моментів останньої п'ятниці нинішнього листопада для студентів автомобільного факультету було відвідування виставки «Україна козацька: погляд крізь століття», що експонується в історичному музеї, організоване доцентом кафедри українознавства Н.П. Олешко.

На виставці презентувався один із найважливіших періодів нашої історії – козацька доба, коли відбувалася боротьба українського народу за волю та створення самостійної держави.

Головною реліквією виставки був унікальний гетьманський прапор кінця XVII століття, що 42 роки був державним прапором козацької держави – Гетьманщини. Із цим прапором пов'язані часи гетьманування Івана Самойловича, Івана Мазепи, Івана Скоропадського та Данила Апостола. Надзвичайна цінність цього прапора полягає у тому, що це одне з

трьох гетьманських знамен, що збереглося до нашого часу, і єдина така пам'ятка в Україні (інші зберігаються у Москві та Стокгольмі).

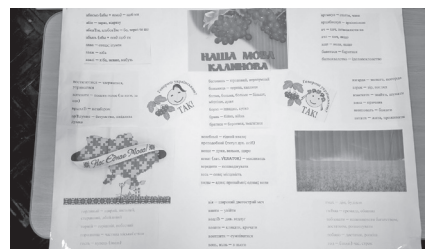
Також нашу увагу привернули: коштовно оформлена велика (20 кг) Біблія, хоругва Самарського куреня Запорізької Січі (1772 р.), шабля останнього кошового отамана Задунайської Січі Йосипа Гладкого, різна козацька зброя, предмети побуту козаків та документи XVIII ст.

Ми з цікавістю слухали розповідь екскурсовода, оглядали різні експонати цієї доби, а потім ще довго обговорювали побачене.

Це була не тільки пізнавальна, але й корисна екскурсія, адже ми побачили ті предмети, які використовувалися в козацьку добу, що дало змогу закріпити отримані нами знання з історії того періоду.

Олександра Безрідна, гр. А-18-11

КОНКУРС СТІННІВОК

У рамках декади українознавства пройшов конкурс стіннівок «Знайомі та незнайомі українські слова: говоримо українською правильно».

Найбільш відповідними до тематики конкурсу виявилися роботи Владислава Мазура (гр. АА-18-11) і Максима Саранчі та Олександра Притули (гр. А-18-11), адже вони присвятили свої стіннівки сучасному трактуванню і розумінню застарілих українських слів і знанню української мови. Їхні роботи закономірно виборили перші місця.

Історія походження деяких українських слів відображена у роботі Микити Рецікова та Олега Юркіна (гр. АА-18-11), які наголосили на тому, що саме в мові полягає сутність нашої свідомості. Стіннівка цих студентів посіла друге місце.

Також друге місце отримала робота Яни Лівенцової (гр. ЕА-18-11) та Олени Цесарчук (гр. ЕМ-18-11), які оформили вислови про рідне слово за допомогою української символіки.

На третьому місці опинилися стіннівки Софії Купасвої (гр. МІ-18-11) та Кирила Попівняка (гр. ММ-18-11), де є зображення української дівчини, калини, прапора України та вислови відомих українських письменників про українську мову.

Вітаємо цьогорічних переможців конкурсу стіннівок і запрошуємо на наступні наші заходи в рамках декади українознавства.

Ю.В. Бугаєвська,
доц. каф. українознавства

П'ятнадцять років поспіль кафедра українознавства проводить свою традиційну тематичну декаду.

От і цьогогоріч упродовж десяти днів викладачі кафедри за підтримки декана механічного факультету І.Г. Кириченка із залученням працівників бібліотеки гуртожитку №5, директора студентського клубу Л.І. Климець, нашого почесного пенсіонера В.І. Ковальова і дитячого ЦДЮТ №1 організували для студентів першого курсу різні цікаві заходи, що закінчилися традиційним святом української мови на великій сцені університету.

Під час декади відбувся конкурс студентських стіннівок «Знайомі та незнайомі українські слова: говоримо українською правильно», організований доц. Н.П. Олешко та Ю.В. Бугаєвською, де взяли участь студенти автомобільного, механічного і факультету управління та бізнесу, які проявили свою повагу і любов до рідної мови, показали її красу та познайомили всіх із забутими українськими словами і зміною їх трактування.

Спільно з науковою бібліотекою у гуртожитку №5 відбувся історичний брейн-ринг «Сторінки української революції 1917 – 1921 рр.», що організував доц. В.С. Золотарьов за участю викладачів кафедри. Студенти з цікавістю поставилися до заходу, ретельно готувалися до нього й активно відповідали на поставлені питання. Брейн-ринг пройшов в доброзичливій атмосфері та позитивному настрої.

Разом із доц. Н.П. Книшенко студенти відвідали літературний та художній музеї. Зокрема, у художньому музеї першокурсники милувалися творами майстрів Київської художньої школи, а також творами виставки «Вірний і відданий друг», присвяченої темі зображення собаки в європейському мистецтві.

Студенти автомобільного факультету разом з доц. Н.П. Олешко відвідали виставку «Україна козацька: погляд кризь століть», що експонується в історичному музеї ім. М.Ф. Сумцова. Наші студенти позна-

УКРАЇНО МОЯ КАЛИНОВА!

йомилися з унікальною реліквією козацької доби – гетьманським прапором кінця XVII століття.

За сприяння доц. В.І. Ковальова, декана механічного факультету проф. І.Г. Кириченка та В.Д. Сарахманової відбулися поетичні читання, присвячені пам'яті викладача кафедри безпеки життєдіяльності Д.Д. Сарахманова, організовані завідувачкою кафедри доц. Н.В. Нікуліною та доц. Н.П. Олешко. До цього заходу долучилися всі наші викладачі. Під час презентації збірки поезій Дмитра Сарахманова «И в целом жизнь, конечно, удалась...», що відбулася в нашій затишній конференційній залі, присутні докторнулися до високого поетичного слова, а колеги, друзі і поважні гості отримали у подарунок збірку його віршів.

Під час презентації книжки «Село над Дінцем: сторінки історії Мартової» її автор В.І. Ковальов поділився зі студентами автомобільного та дорожно-будівельного факультетів своїми історико-біографічними спогадами. Цю зустріч організували доц. Ю.В. Бугаєвська та Л.А. Прилуцька.

Комедійна вистава Харківського драматичного театру імені Тараса Шевченка

«Жениха викликали?» Андрія Іванова (режисер-постановник О. Русов), культпохід на яку організували зав. кафедри Н.В. Нікуліна та доц. Н.П. Книшенко і Ю.В. Бугаєвська за участю всіх викладачів кафедри, подарувала чудовий настрій і позитивну атмосферу.

А закінчилася наша цьогогорічна ювілейна декада заключним концертом під назвою «Свято солов'їне», організованим зав. каф. Н.В. Нікуліною та доц. Н.П. Книшенко за підтримки всіх викладачів. Заохплюючий концерт у національних традиціях відбувся за допомогою учасників художньої самодіяльності студентського клубу під керівництвом Л.І. Климець. Родзинкою нашого свята були чудові виступи професійного танцювального ансамблю та співаків дитячого ЦДЮТ №1, які на запрошення доц. Н.П. Книшенко порадували глядачів своїм професіоналізмом.

Талановиті виступи молоді та милозвучні переливи української пісні і мови, що є основою нашої національної душі, вкотре підтвердили, що декада українознавства пройшла на високому рівні.

Н.П. Олешко, доц. каф. українознавства

ПОЕЗИЯ – ТО ВІДГОЛОС ДУШІ...

Життя карбує долі, вписуючи в історію деякі з них чіткими каліграфічними літерами, а деякі – неясно та розмито, залишаючи по собі пам'ять і життєвий спадок. Щедра духовна спадщина, що передається від покоління до покоління, – найважливіше надбання Всесвіту та нас, як самобутньої нації.

Щороку кафедра українознавства тішить студентів і викладацький склад університету виховними заходами, що відбуваються впродовж декади. Цьогогоріч у співпраці з механічним факультетом та по-

чесним пенсіонером кафедри, доц. В.І. Ковальовим у конференц-залі нашого університету відбулося вшанування пам'яті Д.Д. Сарахманова та презентація збірки його поезій «И жизнь, конечно, удалась...»

На презентації були присутні декан механічного факультету І.Г. Кириченко, начальник навчальної частини М.Д. Каслін і співробітники університету, а також дружина і донька, однокурсники, друзі і сусіди Дмитра Дмитровича. Всі з радістю відвершилися та сумом від гріркої втрати колеги долучилися до його поетичної спадщини, відчувши часточку душі поета нашої сучасності, творця оспіваної у віршах буденності Дмитра Сарахманова.

Приємно, що до поетичної скарбниці Д.Д. Сарахманова долучилися і наші першокурсники, які прочитали поезії з презентованої збірки. Прозвучала і візитівка нашого університету – фонограма пісні «Улица Петровского», до створення якої причетний Дмитро Дмитрович Сараханов – назавжди наш колега і шанована в ХНАДУ людина.

Життєві враження і перемоги, гіркота розчарувань, біль та тривога за рідну землю і Батьківщину – все це відчувалося у віршованих рядках, пронизуючи наскрізь серця слухачів. Спогади огортали теплом душі слухачів, які, й це досить чітко відчувалося, трембітами одноголосно звучали в конференційній залі. Жваво перед очима пробіг калейдоскоп життєвих подій, сповнений добрими сталими традиціями, привнесеними не лише в сім'ю, але й на кафедру, факультет і університет в цілому. Вміння товаришувати і любити свою роботу та бути безмежно відданим, щиро даруючи себе всьому всім оточуючим, завжди було невід'ємною рисою Дмитра Сарахманова, про що саме і свідчать поетичні, сповнені відвертої любові, рядки його віршів.

Зустріч, як і життя, неминуче добігла свого кінця, схвилювавши присутніх і не полишивши нікого байдужим. Хтось, можливо, після неї переглянув своє життя, хтось обов'язково зрозумів для себе щось особливо важливе, а дехто просто поринув у спогади та тишився своїми думками наодинці. Саме задля цього й пишуть поети свої дещо чудернацькі, але водночас такі всім зрозумілі вірші.

Щиро дякуємо всім, хто долучився до нашого заходу, за небайдужість і людяність!

Наш кор.

АВАРІЇ, ЩО ЗАБИРАЮТЬ ЖИТТЯ

Всередині листопада на площі Свободи м. Харкова відбулась акція, присвячена вшануванню пам'яті жертв дорожньо-транспортних пригод, метою котрої було привернення уваги громадськості до проблем безпеки дорожнього руху.

Цю вкрай важливу акцію організував колектив факультету транспортних систем нашого університету за підтримки та з участю представників Управління патрульної поліції, Управління «Укртрансбезпеки» в Харківській обл. і Харківської обласної організації товариства Червоного Хреста, а також Харківського автомобільно-транспортного коледжу. Захід пройшов у межах всеукраїнського Тижня безпеки дорожнього руху. Плануючи цей захід, ми мали намір привернути увагу до проблем дотримання правил дорожнього руху та трагічних наслідків, до яких приводить нехтування ними.

Смертність у ДТП і травматизм стають однією з ключових проблем розвитку нашої країни. Україна увійшла в десятку країн Європи з найбільшою смертністю у ДТП. На наших дорогах щорічно гине 9 осіб на 100 тисяч населення. Дорожньо-транспортний травматизм є причиною смерті номер один у світі серед молоді у віці від 15 до 25 років.

Про проблеми безпеки дорожнього руху та шляхи їх вирішення учасникам акції розповіли проректор ХНАДУ Сергій Ходирев, заступник голови ХОО товариства Червоного Хреста Владислав Васильцов, представники Батьківської Ради м. Харкова Ірина Серікова та Сергій Рикунів, ветеран автоспорту України Олександр Крюков та ін.

Під час акції представники Червоного Хреста, які переконані, що саме наявність відповідних знань може врятувати людське життя, провели майстер-клас з надання першої допомоги, продемонструвавши свої навички на манекенах.

Знайшлося місце і статистиці. Представники патрульної поліції розповіли, що за поточний рік в Україні сталося майже 120 тисяч ДТП, у яких загинули 2,5 тисячі осіб. А за часи української незалежності внаслідок аварій на дорогах загинули 140 тисяч осіб. Ще мільйон отримали травми, а для 500 тисяч осіб справа закінчилась інвалідністю.

Представники патрульної поліції нагадали присутнім про ті ризики, які тягне за собою водіння в нетверезому стані. Вони запропонували всім охочим одягнути «алкогоюляри», що імітують стан сп'яніння, та спробувати пройти по прямій лінії. Як виявилось, це завдання було дуже непросте.

Старший інспектор з особливих доручень відділу зв'язків з громадськістю Управління патрульної поліції Харківської

області Євген Ведмедеря зазначив, що саме нехтування правилами дорожнього руху дуже часто приводить до жертв.

Пам'ять про людей, які загинули внаслідок дорожніх аварій, усі присутні під час цьогорічної акції на площі Свободи вшанували хвилиною мовчання та пройшлися траурною ходою із запаленими лампадками.

**Т.Т. Токмиленко,
ст. викл. каф. ТСЛ**

НАШІ ЗДОБУТКИ

*Минулий рік сніжинками кружляв,
Він заporишує свої сліди,
Тож хай всі негарзди забирає
І залишає лише щастя дні...
Нехай собі легесенько ступає,
З хурделиці накинувши кожух,
Нехай собі доріжку устилає,
Залишить нам здоров'я й рідних тут.
Ляля Шайдур*

Стрімко добігає кінець 2018 рік, залишаючи нам приємні спогади, важливі досягнення та сподівання на краще. Завжди наприкінці року ми підбиваємо підсумки та будуємо плани.

Гаряча це пора і для студентів: перевірка напрацьованих знань та набутих навичок. Позаду залишаються цікаві лекції, практичні і лабораторні заняття, семінари, конкурси та стажування.

Плідним видався рік, що минає, і для колективу кафедри іноземних мов щодо співпраці зі студентами, розвитку мовних навичок яких ми приділяємо ваги увагу. Проте це не єдина наша мета. Багато уваги ми приділяємо і позааудиторній роботі. Окрім досвідченого складу кураторів груп механічного факультету, кожен з членів кафедри долучається до виховного процесу, спонукаючи студентів до роздумів на повсякденні теми і життєві цінності у поєднанні з вивченням іноземних мов.

Так сталося й цього року. Кафедра іноземних мов за участі департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради провела конкурс студентських творчих робіт іноземними мовами. Всього для участі в конкурсі надійшло 256 робіт, серед яких, окрім студентів ХНАДУ, і роботи студентів НТУ «ХП», ХНУРЕ, ХНУБА, ХННІ УБС (банківської справи), НЮУ ім. Я. Мудрого, УДФСУ (м. Ірпінь, Університет державної фіскальної служби України), НУБіП (м. Київ), КНУ ім. Тараса Шевченка, ДДТУ (м. Дніпродзержинськ, Кам'янське), БДПУ (м. Бердянськ). Цього року до конкурсу активно долучилися й учні

підшефних шкіл. Розмаїття творчих робіт було представлено англійською, німецькою та французькою мовами.

Понад 30 робіт департаментом у справах сім'ї, молоді та спорту нагороджені дипломами I – III ступеня. Велика кількість учасників отримали грамоти та подяки ректора ХНАДУ. І все це завдяки плідній праці викладачів кафедри, їх завзятості бажанню навчити і дати можливість студентам впевнитися у власних знаннях. Звичайно, не всі з них стали переможцями, але це певний крок до самовдосконалення і мотивації до подальшого вивчення іноземної мови та культури цих країн.

Доброю традицією нашого університету є також студентські стажування за кордоном, а саме в Польщі, куди за сприяння проректора з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Г.І. Тохтаря та декана механічного факультету І.Г. Кириченка щорічно від'їздять студенти. Нашу групу на чолі з викладачем кафедри іноземних мов А.В. Гріччиною гостинно зустрічали

колеги з Лодзінської політехніки. Екскурсії містом, провідними підприємствами та університетом справили неабияке враження на наших студентів. Саме тут і знадобилися знання англійської мови: сприйняття нової інформації, спілкування з фахівцями автопромисловості та просто товариські зустрічі зі студентами – все це потребувало навичок комунікації, набутих на заняттях, з чим наші студенти гідно впоралися.

Тож рік плідної праці та великих здобутків залишається позаду, даючи дорогу новим надіям, враженням і мріям, які обов'язково мають бути втілені.

Дорогі колеги і студенти! Прийміть найщиріші вітання з наступаючим Новим роком і Різдом Христовим! Хай будуть здоровими та щасливими члени Вашої родини, хай вдача завжди широко посміхається Вам і ніколи не полишає Вашу оселю.

Теплих вечорів Вам, радісних святків і затишного сімейного багаття!

Спецкор МФ

НАЙКРАЩІ РОКИ ЖИТТЯ – СТУДЕНТСЬКІ

І це, безумовно, є істина. Адже саме в студентські роки ми заводимо нові знайомства і друзів, багато подорожуємо та отримуємо купу неймовірних вражень, мешкаємо в гуртожитку, часто недосипаємо, відвідуємо лекції і складаємо іспити, а ще інколи прогулюємо пари...

З плином часу все це будуть спогади, що промайнуть думками багатьох, хто перевірів на собі справжнє буденно-святкове студентське життя.

Сімнадцяте листопада – це день тижня, коли студенти можуть трішки побешкетувати, повеселитися, навіть іноді прогуляти пари, але зазвичай напередодні такого довгоочікуваного свята останні лекції чи семінари відмінюють. Принаймні цього завжди чекають студенти. А згодом організують урочисті заходи.

Саме такий святковий настрій напередодні Дня студента, що припав на п'ятницю, переповнював актову залу нашого університету, де залюбки зібрались радісні студенти, а також юні глядачі з Харківського ліцею «Професіонал», які, можливо, в майбутньому поповнять лави студентського загалу нашого вишу.

У цей день усім присутнім в залі святковий настрій забезпечували переможці щорічного творчого конкурсу «Дебют – 2018», які ще раз продемонстрували нам свої здібності і хист. *(Детальна інформація про конкурс «Дебют – 2018» – у попередньому накладі нашої газети).*

Цьогорічних переможців палко привітав перший проректор, проф. С.Я. Ходирев, який подякував їм за участь у конкурсі талантів, а також провів церемонію нагородження.

Наша рідна Харківщина дійсно славиться своїми талантами, котрі щороку стають випускниками ХНАДУ. Кожен наш студент заслуговує на увагу, розуміння і підтримку, тому в цей святковий день усіх учасників гала-концерту було нагороджено відповідними грамотами, а також білетами до театру і сертифікатами від магазину «DIGMA».

Це, безумовно, є доказом того, що наші студенти не лише амбітні, всебічно розвинені й талановиті, але й досить цікаві люди.

Найчастіше студеїв називають тією ланкою, котра виокремлює юність і доросле життя, тому лише студент може розповісти про студентські роки так, як все є насправді. Адже назвати себе студентом – це всього лише «коней пасти», а бути студентом – це стати вершником і летіти назустріч життю.

Аліна Проскура, студкор студради

ГІДНА СПРАВА

Донорство – свята справа, а бути донором – не лише почесно і поважно, але й дуже актуально, адже ділячись своєю кров'ю, ви рятуєте комусь життя.

З кожним роком українці все активніше здають свою кров, що в умовах війни вкрай важливо. І наші студенти, які розуміють, що це дійсно може комусь врятувати життя, щороку також поповнюють лави донорів.

Ця процедура – не лише шляхетний жест доброї волі, вона, окрім надважливої й дуже своєчасної допомоги тому, хто вкрай її потребує, приносить користь організму самого донора. Якщо здавати кров регулярно, то це може стати профілактикою захворювань імунної системи.

Наприкінці листопада за ініціативою студентської ради та профспілки в нашому університеті збиралася небайдужа і свідомо молодь, яка мала одну спільну мету: стати донором крові заради здоров'я та життя тих, хто цього потребує.

Принагідно зазначимо, що проведення Дня донора вже стало доброю традицією для наших студентів. На початку забору крові медики провели огляд студентів, визначили їхню групу крові, а також рівень гемоглобіну. Цьогоріч, як і раніше, бажаючих здати кров було досить багато, але через відповідні вимоги не всі студенти за певних причин змогли це зробити.

Перед здачею крові донорів частували теплим чаєм із солодошами, що є обов'язковою умовою цієї акції, а також нагодували повноцінним обідом в університетській їдальні.

Згідно із Законом України «Про донорство крові та її компонентів» усі донори цього дня були звільнені від занять. Крім того, усі вони мають одне офіційне звільнення у будь-який день семестру і грошову компенсацію.

Дякуємо всім, хто долучився до нашої доброї справи!

Аліна Проскура, студкор студради

ВІТАННЯ

Вітаємо ювіларів

(які народилися у грудні)

Інгу Євгенівну Семененко – доцента кафедри мовної підготовки.

Марію Володимирівну Оробінську – доцента кафедри філології та лінгводидактики.

Сергія Сергійовича Зайцева – викладача кафедри фізичного виховання та спорту.

Василя Івановича Гацька – начальника відділу охорони.

Майю Василівну Сахно – фахівця 1 категорії центру освітніх послуг.

Катерину Миколаївну Стручкову – коменданта гуртожитку №2.

Андрія Володимировича Власова – лікаря-стоматолога медичного центру.

Ірину Валеріївну Кривушкіну – фахівця видавничої справи видавництва.

Геннадія Володимировича Базилевича – сторожа відділу охорони.

Бажаємо Вам, шановні ювіляри, міцного здоров'я і щастя, успіхів у Вашій нелегкій праці і творчій наснаги, людської поваги і Божого благословення!

Колектив ХНАДУ

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Викладач, який є куратором студентської групи, реалізує свої функції як до групи в цілому, так і до окремих студентів. Він вирішує завдання відповідно до специфіки взаємовідносин, що склалися між студентами, будуючи стосунки з кожним з урахуванням його індивідуальних особливостей.

Головне в діяльності куратора – сприяння саморозвитку особистості, реалізації її творчого потенціалу, забезпечення активного соціального захисту студента, створення необхідних і достатніх умов для активізації його зусиль з вирішення проблем, що виникають під час навчання. Суть діяльності куратора визначається його функціями як керівника педагогічного процесу в студентській групі. Ці функції спрямовані на створення умов для соціального розвитку студентів та орієнтовані на допомогу студентів як у вирішенні його актуальних особистих проблем, так і в підготовці до самостійного життя.

Але допомога куратора повинна бути не лише цілеспрямованою, але й організованою – тобто вестись постійно, спираючись на чітко визначені принципи. Основою такої роботи повинен стати системний підхід.

Системний підхід (англ. Systems thinking – системне мислення) – напрям методології досліджень, що полягає в дослідженні об'єкта як цілісної множини елементів у сукупності відносин і зв'язків між ними, тобто розгляді об'єкта як моделі системи. Куратор повинен розглядати студента як систему та сукупність певних ознак і характеристик.

Куратор класифікує студентів за певними характеристиками.

1. Місце проживання: мешкає в гуртожитку, знімає житло чи проживає разом з батьками.

2. Курс навчання: з першого по третій включно; старші курси.

3. Стан сім'ї: склад та її матеріальне становище тощо.

Безумовно, що студент – це особистість з безліччю класифікаційних ознак, тому кожен куратор залежно від ситуації повинен вибрати головні для себе.

Зважаючи на викладене, при виникненні проблемної ситуації куратор повинен проаналізувати характеристики студента: умови проживання, стан сім'ї, курс навчання. Наприклад, якщо студент проживає у гуртожитку, звернення до батьків буде менш ефективним ніж звернення до студентської ради, котра може ефективно вплинути на його поведінку.

Варто також визначитися з переліком основних «ворогів», тобто з чим необхідно боротися під час реалізації виховної роботи.

Наразі існують такі проблеми та загрози: тютюнопаління, алкоголізм, наркоманія, профілактика ВІЛ-інфекції та СНІДу, торгівля людьми, ксенофобські та расистські прояви.

Відомий вислів «один у полі не воїн» зберіг свою актуальність і для роботи куратора. Куратор ніколи не зможе ефективно працювати без підтримки як своїх колег, так і без допомоги студентського активу. Мова йде про студентську раду університету, факультету і гуртожитку.

Тільки разом з організованими й активними студентами можна впливати на ситуа-

цію, підтримуючи дисципліну та порядок у групах і в гуртожитку.

Велике значення має і робота куратора у позанавчальний час.

Упродовж навчального року куратор повинен організувати внутрішньогрупові позанавчальні заходи, такі як: відвідування історичних місць Харкова; відвідування театрів, виставок і музеїв; участь у спортивних заходах (футбол, волейбол, пейнтбол); пішіходні походи і виїзди на природу; поїздки в інші міста, по історичних місцях України тощо.

Саме куратор є основною ланкою між студентами та університетом, причому завданням куратора є налагодження комунікації і, за сприяння студентського самоврядування, створення відповідних умов для професійно-соціального становлення та прагнення до нових знань, вражень і відкриттів.

Позитивний ефект приносить і практика сповіщення батьків про успішність студентів, після чого відстаючі докладають більше зусиль під час складання іспитів, а вияв вдячності за навчання студента мотивує останнього на підтримку успішності або її підвищення.

Таким чином, система кураторства є одним з основних елементів виховної роботи університету, що повинна удосконалюватися шляхом організації школи куратора, складання нормативно-правового документа про права, відповідальність та обов'язки, а також розробки методичних рекомендацій і системи стимулювання його роботи.

М.В. Прокопенко,
пом. декана ФУБ з виховної роботи

ЖИТТЯ СТУДЕНТСЬКЕ

КВЕСТ ПЕРШОКУРСНИКА

Перший курс... Кожен студент знає, як важко буває саме у перший рік навчання, коли все для тебе нове і ти майже не орієнтуєшся в новому соціумі.

Наприкінці листопада в корпусі факультету управління та бізнесу був проведений квест першокурсника, де взяла участь три команди: червоні, зелені та сині. Переможницею стала та команда, яка перша виконала всі завдання.

По всьому приміщенню нашого факультету були розкидані головоломки, відгадавши які наші шукачі скарбів отримали ключ до наступної локації. Але не все так просто, цей ключ вони також повинні були розгадати. Першокурсники бігали по всіх поверхах, виконували завдання зі швидкістю світла, були спритними і веселими. Та перше місце, на жаль, тільки одне, яке цьогоріч зайняла команда синіх – найшвидших і найспритніших гравців.

До складу цієї команди увійшли студенти двох груп Е і ЕПП, які в кінці отримали грамоту і коробку цуке-

рок. Інші команди також були нагороджені грамотами за участь у квесті.

Приємно, що всі учасники нашого заходу вкотре весело і з великим задоволенням провели свій час, ближче познайомившись з умовами навчання на ФУБ.

Палко бажаємо першокурсникам успіхів у всіх починаннях та відмінно здати першу сесію.

Марія Поповцева,
голова студради ФУБ

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ БОРОТЬБИ ЗІ СНІДОМ

З часів гріхопадіння в історії людства спостерігається безліч найрізноманітніших вкрай негативних явищ. Якщо виключити згубні природні катастрофи, а також нескінченну низку віроломних кровопролиттів, в яких так досягло успіху наше людство, і спробувати виділити інші події, котрі підкошували наші з вами життя, то, безсумнівно, ми зупинимося на жадливих і вкрай жорстоких епідеміях смертельних для людини хвороб.

Одна з останніх епідемій нашої сучасності була названа чумою XX століття – синдром набутого імунного дефіциту, скорочено – СНІД. Незважаючи на досягнення прогресивної науки, ми, на превеликий жаль, змушені констатувати, що вона ще далеко не закінчена. Її масштаб, цинічність і підступність досі не можуть залишити байдужими жодної більш-менш розсудливої людини. Офіційна статистика поширення синдрому набутого імунodefіциту змушує нас відчувати глибоку тривогу. З моменту виявлення і виділення цієї хвороби в окрему категорію пройшло вже багато часу. За офіційними даними цей вірус почав розповсюджуватися з Африки приблизно з 1969 року спочатку на Гаїті, потім потрапив до Сполучених Штатів Америки і далі поширився по всьому світу. Вчені сподівалися швидко приборкати хвилю цієї епідемії, бо шляхи розповсюдження цього вірусу були встановлені цілком виразно вже у 1985 році – через кров. У соціальному середовищі навіть з'явився сарказм щодо

цієї недуги, адже вона в першу чергу зачепила людей з нетрадиційною сексуальною орієнтацією, які займаються проституцією, і наркозалежних, але її швидкість і маневреність поставили під сумнів цю легковажну надію.

На рахунок цієї хвороби вже мільйони людських життів і щорічно до їх числа додаються нові й нові. Прикро, але цей рахунок вже давно не на нашу користь. Звичайно ж, завдяки численним дослідженням, вченим і медикам вдалося хоч якимось медикаментозно приборкати її активність у людському тілі, однак дорожнеча цих методів і лікарських препаратів, як завжди, дає значний карт-бланш її розвитку та поширенню. Факти вперто свідчать, що навіть численні міжнародні та урядові програми боротьби з пандемією ВІЛ-інфекції та СНІДу ще не дозволяють нам залишити цю епідемію в минулому. У відсотковому відношенні ця хвороба характерна переважно для основних груп ризику. Завдяки злагоженості методів і роботи медичних установ вдалося знизити показник розповсюдження і захворюваності ВІЛ-інфекцією

і СНІДом через лікарські заклади, проте він і досі залишається досить високим: від 0,22 до 1,1% від загальної кількості заражених.

Оцінивши загрозу, що насувається, і можливі катастрофічні наслідки, ще в 1987 році за ініціативи Всесвітньої організації охорони здоров'я було встановлено Всесвітній день боротьби зі СНІДом і вперше відзначено у 1988 році першого грудня після того, як на зустрічі міністрів охорони здоров'я всіх країн прозвучав заклик до соціальної терпимості і розширення обміну інформацією щодо ВІЛ/СНІДу.

Із того часу Всесвітній день боротьби зі СНІДом відзначається саме першого грудня щорічно, головною метою котрого є привернення уваги суспільства до цієї проблеми.

За даними ООН, поширення епідемії СНІДу у світі в цілому сповільнилося. За останні п'ять років кількість виявлених випадків зараження ВІЛ/СНІДом скоротилась на 20%. Натомість в Україні серед країн Східної Європи і Центральної Азії ступінь поширеності ВІЛ/СНІДу найвищий, серед дорослого на-

селення він становить 1,1%. Щодня в Україні реєструється майже 50 випадків захворювання ВІЛ-інфекцією. Також в Україні зростає кількість ВІЛ-інфікованих жінок. За даними експертів ВООЗ, наша країна посідає перше місце в Європі за темпами поширення цієї смертельно небезпечної недуги.

Символом боротьби зі СНІДом є червона стрічка, що була взята на озброєння навесні 1991 року як символ розуміння та солідарності в цій нерівній боротьбі. Щороку у Всесвітній день боротьби зі СНІДом до міжнародної ініціативи приєднується уся світова спільнота. Цьогоріч першого грудня Україна також традиційно долучилася до заходів, присвячених боротьбі з епідемією ВІЛ/СНІДу, адже українське суспільство сподівається, що одного разу можна буде сказати – зі СНІДом покінчено. А червона стрічка у вигляді символу боротьби зі СНІДом свідчить про те, що Україна – це територія життя й українська молодь обирає саме життя.

Щиро висловлюємо глибоке співчуття всім, хто втратив своїх близьких і друзів від цієї віроломної хвороби. Бажаємо підбадьорення і надії всім, хто переносить цю хворобу на собі, – залишатися в живих, адже життя не відвернулося від вас, воно лише нагадало про себе...

Обирайте життя та цінить кожну прожиту хвилину!

Ж.Д. Кравченко,
заст. гол. лікаря
з ОМР КЗОЗ «ХМСЛ»,
лікар-терапевт ХНАДУ

АКТУАЛЬНО

ГЕНДЕРНЕ НАСИЛЬСТВО

Двадцять п'ятого листопада світова спільнота відзначала Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства проти жінок. Починаючи з 1991 р. щорічно також саме у цей день розпочалася всевітня інформаційна кампанія «16 днів з подолання насильства проти жінок», ініційована колишнім Генеральним Секретарем ООН Пан Гі-муном, яка тривала до іншої знакової для міжнародної спільноти дати – Дня прав людини (10 грудня).

Є певні форми насильства, про які ще років п'ятдесят тому не прийнято було говорити або визначати таку поведінку як насильство. Жінки, які боролися за свої права, виходили на вулиці зі слоганами «Особисте – це політичне». Вони мали на увазі також і насильство в сім'ї та приватній сфері, що майже не регулювалося державою.

Інші групи жінок виступали проти примусових шлюбів або так званого «жіночого обрізання» (практики, які донині трапляються у країнах Африки чи Азії). Виявлялося, що такі форми насильства, які стосуються радше приватного життя, – велика проблема, що потребує вирішення.

Під гендерним насильством мається на увазі насильство, яке чинять здебільшого чоловіки переважно проти жінок. Оскільки агресивної поведінки очікують саме від чоловіків, то вони – група, яка чинить насильство будь-якого типу і яка так само страждає від насильства (у війнах, розбоях, вуличному насильстві тощо). Тобто, передусім чоловіки є як агресорами, так і жертвами насильницької поведінки. Але є певні типи насильства, де жертви – переважно жінки.

Тому Організація Об'єднаних Націй вирішила виділити окремий тип насильства – гендерне насильство або насильство проти жінок (поширена міжнародна абревіатура VAW – violence against women), в основі якого лежать владні стосунки між чоловіками й жінками. У 1993 р. була прийнята Декларація ООН про викорінення насильства щодо жінок. У статті 1 наведено визначення насильства проти жінок: «Довільний акт насильства, скоєний на підставі статевої ознаки, що спричиняє або може спричинити фізичний, ставший чи психологічний збиток або страждання жінкам, а також загрози скоєння таких актів, примусове чи довільне позбавлення свободи або особистого життя».

Насильство – проблема ХХІ століття, актуальна для всіх країн світу; немає жодної країни, де ця проблема була б розв'язана.

Що цікаво, насильство може пояснюватися «культурою» – наприклад, так звані «вбивства честі» (родина звинувачує жінку в непокорі велінню «зберігати сімейні традиції») та вбиває жінку через те, що вона мала стосунки з чоловіком без згоди сім'ї, часто з чоловіком із іншої культури, таке трапляється в Єгипті, Ємені, Пакистані, Туреччині тощо). Приклад в Україні – відоме «традиційне» прислів'я: «Б'є – значить любить».

Завдяки довгим рокам боротьби ця проблема перейшла зі сфери «приватності» в публічну сферу (тобто «особисте стало політичним»), тому наразі її вирішують на державному рівні.

Аби подолати проблему, необхідні спільні зусилля дослідників, політиків, громадських активістів.

Найпоширенішими видами гендерного насильства у світі вважають звалтування, домашнє насильство (або насильство в сім'ї), проституцію, секс-торгівлю, сексуальні домагання.

Окрім того, у світі поширені також приклади гендерного насильства, що пояснюються так званою культурою, традиціями та звичаями. Наприклад, ранні або дитячі (часто примусові) шлюби, обрізання жіночих статевих органів, убивство честі.

Всесвітня організація охорони здоров'я привертає окрему увагу до сексуального насильства щодо жінок із боку інтимного партнера.

Однією з найпоширеніших форм гендерного насильства є так зване домашнє насильство або, якщо говорити мовою українського законодавства – «насильство в сім'ї».

У 2001 р. був прийнятий Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» – перший у колишніх республіках спеціальний законодавчий акт, що спонукає до боротьби з побутовим насильством. У цьому Законі виділено чотири типи насильства в сім'ї – фізичне, психологічне, економічне, сексуальне.

Україна 07.11.2011 р. також підписала Стамбульську конвенцію, але досі є проблемою з її ратифікацією.

Якщо жертва хоче покарати кривдника та готова робити певні кроки, насамперед їй слід звернутися до працівників поліції за номером 102. Є жінки, котрі не готові доводити до судового розгляду цю справу, а потребують лише психологічної та соціальної підтримки. У такому випадку вони можуть звернутися до центрів соціальної служби сім'ї та дітей, які є в кожному районі та

місті, або до неурядових організацій за місцем мешкання. Що ж до дітей, які потерпіли від насильства або загрози насильства, то навіть якщо дитина була просто свідком насильства, її вважають потерпілою. Для таких випадків є служба в справах дітей. Система державних закладів у нас дуже розгалужена, і в кожному районі та місті є куди звертатися.

Також можна звертатися:

- До дільничного інспектора поліції.
- До кримінальної поліції у справах дітей.
- До центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
- До управління сім'ї та молоді районної, міської чи обласної держадміністрації.
- До громадських організацій, які надають допомогу постраждалим від насильства.

– Безкоштовні консультації:

- Національна «гаряча лінія» з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації: **0 800 500 335** або **386** (короткий номер із мобільного).

- Національна дитяча «гаряча лінія»: **0 800 500 225** або **772** (для дзвінків із мобільного).

- Консультації електронною поштою: **info@lastrada.org.ua**

- Громадська організація «Центр «Жіночі перспективи»», телефони: **(032) 295-50-60**, моб. **(067) 67-407-70**.

- Мережа приймалень Української Гельсінської спілки з прав людини. Безкоштовні юридичні консультації, зокрема з питань домашнього насильства. На даний момент в Україні працює 32 приймальні у 23 областях.

- Телефон довіри Центру психічного здоров'я студентської молоді Харківської міської студентської лікарні (для студентів ЗВО): тел. **(057) 725-51-77**.

Домашнє насильство – це не сімейна справа чи особливості родинного спілкування, це протиправні дії, яким немає виправдання та про які не можна мовчати. Тільки завдяки спільній роботі з поширення обізнаності про проблеми насильства щодо жінок можна подолати це ганебне явище, яке, на жаль, і досі залишається актуальним для українського суспільства.

Ж.Д. Кравченко,
заст. гол. лікаря
з ОМР КЗОЗ «ХМСЛ»,
лікар-терапевт ХНАДУ

ЩО ТИ ЗНАЄШ ПРО НАСИЛЬСТВО?

Насильство – один із найпоширеніших видів соціальної проблеми людства, що у сучасному світі з кожним днем набирає все більшої актуальності. Відомо, що найчастіше від насильства потерпають жінки та діти. Та що ще ми знаємо про цей злочин?

Шостого грудня на факультет транспортних систем завітали представники Національної патрульної поліції та ОБСЗ з бесідою на підтримку міжнародної соціальної акції «16 днів проти насильства», котра щорічно проводиться з 25 листопада до 10 грудня, де головною темою стає активна боротьба проти гендерного насильства по відношенню до жінок і дівчат.

Під час проведення заходу представники поліції, за допомогою заздалегідь підготовлених соціальних відеороликів, наочно

показали випадки байдужості оточуючих до привселюдного натиску до жінок або навіть побойів з боку чоловіків. Значна кількість людей не вважає це власною проблемою, тому роблять вигляд, що ситуація їх не стосується. Жахливо, що таких – переважна більшість. Зовсім невеликий відсоток людей, побачивши агресивні дії до жінок від чоловіків, біжать на допомогу та усіма можливими засобами намагаються стати на захист.

Головною метою заходу було проведення інтерактивної гри зі студентами факультету. Для того щоб дізнатися про ставлення кожного до певної проблеми, присутніх було поділено на декілька міні-груп, яким задавалася життєва ситуація для обговорення та упродовж певного часу відповідь оприлюднювалася і виносилася на дискурс.

Завдяки проведеній бесіди студенти ще більше усвідомили важливість боротьби з проблемою вчинення насильницьких дій та її страшні наслідки. Зрозуміли особисту значимість в допомозі людям, які страждають від притиснення, побойів, примусу та інших проявів насильства.

Пам'ятайте, якщо у вашому житті є прояви насильницьких дій – звертайтеся за допомогою або допоможіть своїм близьким та оточуючим.

Не будьте байдужими! Завжди проявляйте зацікавленість, адже це може врятувати життя багатьох людей та їх сімей.

**Юлія Дрига,
голова студради ФТС**

ХНАДУ СПОРТИВНИЙ

Гирі

Нещодавно відбулися Спартакіади Університету та «Здоров'я» з гирьового спорту.

У Спартакіаді Університету перше місце виборов МФ, друге – АФ, третє – ФТС, четверте – ДБФ і п'яте місце – ФУБ.

За підсумками Спартакіади «Здоров'я» перше місце здобув ФУБ, друге – МФ, третє – ФТС, четверте – АФ і п'яте місце – ДБФ.

Шахи

У листопаді пройшли Спартакіади «Першокурсник», Університету та «Здоров'я» з шахів.

У Спартакіаді «Першокурсник» перше місце завоював МФ, друге – ДБФ, третє – АФ, четверте – ФУБ і п'яте місце – ФТС.

За підсумками Спартакіади Університету перше місце виборов МФ, друге – АФ, третє – ФТС, четверте – ДБФ і п'яте місце – ФУБ.

У Спартакіаді «Здоров'я» перше місце здобув ФТС, друге – ДБФ, третє – МФ і четверте місце – ФУБ.

Шашки

У листопаді відбулися також Спартакіади «Першокурсник», Університету та «Здоров'я» з шашок.

За підсумками Спартакіади «Першокурсник» перше місце дісталася АФ, друге – ФТС, третє – МФ, четверте – ДБФ і п'яте місце – ФУБ.

У Спартакіаді Університету перше місце виборов АФ, друге – ФУБ, третє – МФ, четверте – ДБФ і п'яте місце – ФТС.

У Спартакіаді «Здоров'я» перше місце здобув ФУБ, друге – ФТС, третє – МФ і четверте місце – ДБФ.

Волейбол

У листопаді в спортивній залі головного корпусу пройшла Спартакіада «Першокурсник» з волейболу, де взяли участь п'ять команд.

Місця розподілились таким чином: перше місце здобув ФТС, друге – АФ, третє – ДБФ, четверте – МФ і п'яте місце посів ФУБ.

Баскетбол

Наприкінці листопада в спортивній залі головного корпусу пройшла Спартакіада «Першокурсник» з баскетболу, де також взяли участь п'ять команд.

Місця розподілились таким чином: перше місце здобув ФТС, друге – АФ, третє – МФ, четверте – ДБФ і п'яте місце посів ФУБ.

На початку грудня відбулися Спартакіади «Першокурсник», Університету та «Здоров'я» з настільного тенісу.

У Спартакіаді «Першокурсник» перше місце посів ФТС, друге – МФ, третє – АФ, четверте – ДБФ і п'яте місце здобув ФУБ.

У Спартакіаді Університету перше місце виборов МФ, друге – АФ, третє – ФТС, четверте – ДБФ і п'яте місце дісталася ФУБ.

У Спартакіаді «Здоров'я» перше місце зайняв МФ, друге – ФУБ, третє – ФТС, четверте – АФ і п'яте місце посів ДБФ.

Бажаємо учасникам проведених Спартакіад вдалих виступів на наступних змаганнях і успіхів у навчанні.

**А.І. Семенов,
ст. викл. каф. ФВіС**

Настільний теніс

ТАК ТРИМАТИ!

Вітаємо з перемогою

Всередини жовтня у Тбілісі пройшов чемпіонат Світу з самбо серед юнаків старшого віку, юніорів і юніорок, де взяли участь понад 550 представників з більше ніж з 25 країн. Ці змагання були дуже напружені, але всі спортсмени підготувалися до них досить гідно.

На цих змаганнях честь України захищала майстер спорту міжнародного класу з боротьби самбо, студентка факультету транспортних систем Катерина Москальова, яка у ваговій категорії до 68 кг посіла третє місце. Вигравши три поєдинки, Катерина поступилася сильній суперниці, МСМК з Росії, потім виграла у спортсменки з Казахстану і здобула бронзову нагороду. Катерина дійсно провела дуже важкі поєдинки з сильними суперницями, вкотре довівши шалене бажання здобути лише перемогу.

У цьому чемпіонаті також взяв участь і майстер спорту України з універсального бою, майстер спорту з боротьби самбо, студент факультету транспортних систем Єгор Леонов, який виступав у ваговій категорії понад 87 кг. На жаль, Єгору не вдалося показати все, що він хотів. Проте, незважаючи на травму коліна, він у підсумку посів сьоме місце.

Палко вітаємо наших спортсменів, які на цих змаганнях показали хорошу технічну підготовку, проявивши жагу до перемоги і стійкість характеру.

Р.А. Алієв, викл. каф. ФВіС

Газета «Автодорожник» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідоцтво про реєстрацію: серія ХК №80. Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204. Тел. 707-36-74.

E-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua
Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ. Тираж 500 прим.

Зам. № 491/18 від 10.12.2018 р.
Головний редактор **О.Д. Васильківська**
Коректура **Л.А. Пустовойтової**
Комп'ютерна верстка **О.Г. Безродного**
Фото **О.М. Лісконог**

Чудовий здобуток

Наприкінці листопада збірна команда ХНАДУ з гирьового спорту брала участь у Спартакіаді ЗВО м. Харкова, що відбулася на спортивній базі Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова.

Нашу команду представляли: Антон Бабічев, Андрій Горовий, Олексій Обрусник, Світлана Козінчук, Ігор Вошунок, Михайло Пирогов, Людмила Зубова, Едуард Овсянников, Анастасія Літун, Павло Матвєєв і Ліна Кепещук (МФ); Емір Алі Усмонов і Євгеній Владіміров (АФ), а також Руслан Луарсабов (ДБФ).

Боротьба на помостах була дуже напруженою, адже у цьому навчальному році склад команди омолодився на понад 50%.

У наполегливій боротьбі наші гирьовики серед 19 команд-учасниць посіли почесне третє місце з результатом 212 балів.

Призові місця команді принесли: Антон Бабічев і Ліна Кепещук, які вибороли перші місця; Андрій Горовий, який здобув друге місце, та Ігор Вошунок, який посів третє місце.

Бажаємо нашим спортсменам міцного здоров'я, перемог у спорті та успіхів у навчанні.

Є.К. Плотніков,
ст. викл. каф. ФВіС

Сумо

Нещодавно у спортивному комплексі Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого пройшов Кубок України з сумо серед чоловіків і жінок, де взяли участь понад 300 борців з Харківської, Сумської, Київської, Вінницької, Полтавської, Донецької, Дніпропетровської та інших областей України.

Турнір видався дуже видовищним та ефектним з демонстрацією красивих прийомів і кидків.

У складі команди Харківщини виступали і студенти нашого університету: МС України Андрій Анненков (МФ), який виборив друге місце, та Юрій Беленець (ДБФ), який зайняв третє місце. Обидва ці

борці виступали у ваговій категорії 92 кг, а от Юрій після цих змагань здобув звання КМС України, з чим ми його палко вітаємо.

У нинішньому Кубку брала участь і МСМК Катерина Москальова (ФТС), яка зайняла третє місце у ваговій категорії 75 кг.

У командному заліку Харківська область зайняла друге місце.

Вітаємо наших спортсменів з гідною перемогою та бажаємо усіляких успіхів. Нашим сумоїстам дійсно є до чого прагнути, щоб гідно відстоювати спортивну честь ХНАДУ!

Р.А. Алієв,
викл. каф. ФВіС

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.